

Z PRÁVNICKÉ JEDNOTY V PRAZE.

Zpráva o schůzi konané dne 10. prosince 1931. Schůzi zahájil starosta Jednoty prof. Dr. Hermann-Otavský, jenž uvítal přítomné, zejména prof. Dr. F. Weyra, a sdělil, že za člena se hlásí Dr. Josef Šebek, min. rada Nejvyššího účetního kontrolního úřadu v Praze. Po jeho přijetí udělil předsedající slovo s. doc. Dr. Adolfu Procházkovi, advokátu v Karlíně, jenž přednášel o základech sporného procesu v pojetí normativní teorie.

V úvodě upozornil přednášející, že právnické školy konce století devatenáctého a počátku století dvacátého, totiž škola právně historická, právně sociologická a exegeticko-praktická, jevily pramalé porozumění pro formu práva (pro právní noetiku) a pro takové zpracování právního řádu, z něhož by vysvitla jednotná struktura veškerého práva. Vyplnit tuto mezeru v jurisprudenci vzala si za úkol teorie normologická, založená a vypěstěná u nás Weyrem a v Německu Kelsenem. Tato se zprvu zabývala jen formální stránkou práva, což je vysvětlitelné právě reakcí proti obsahové tendenci dřívější právní nauky. Formální charakter normativní teorie jevil se nejvíce v jejím prvním období, charakterizovaný statickým pojetím právního řádu. S Merkleem přišlo pojetí dynamické, jež vzalo si za úkol vysvětlit pohyb v právním řádu. Normativní teorie jala se vysvětlovati, jak právní normy vznikají, a obrátila svůj zřetel zejména k zachycení procesu zákonodárského, správního, soudního a smluvního, a tím k právním problémům obsahovým.

Dále znázornil autor, jak veškeré tyto procesy můžeme chápati jednotně jako tvorbu norem. Je to t. zv. delegovaná normotvorba, spočívající v dovolených normotvorných lidských činech, v protikladu k normotvorbě zakázané, v níž normotvorné činy jsou delikty, a k normotvorbě automatické (norma vzniká bez účasti lidské tím, že vyšší norma stanoví za podmínku vzniku normy nižší nějaký ryze přírodní děj).

Přednášející dělí delegovanou normotvorbu podle

hierarchické hodnoty norem, z ní vycházejících, na ústavní zákonodárství, prosté zákonodárství a moc nařizovací. Soudní, správní a smluvní řízení, jež representují tvorbu norem stejného stupně, rozlišuje od sebe tak, že první dvě charakterisuje jako organní, povinné normotvorby, kdežto třetí, smluvní, jako normotvorbu nepovinnou. Za kritérium řízení soudního a správního přijímá ve shodě s Merkleml znak organizační. Prvé se vyznačuje rovností orgánů, druhé jejich vzájemnou nadřízeností a podřízeností.

V celé přednášce autor zdůraznil, že obsahové pojmy právní, na př. zákonodárství, správa, soudnictví a pod. jsou ovšem relativními a že o jejich správnosti může rozhodovati jedině účelnost a vhodnost při systematisaci právních řádů.

Do debaty, jež se po přednášce rozvinula, zasáhli s. doc. Dr. Havelka, prof. Dr. Weyr a prof. Dr. Horáček.

Přednášky Právníké jednoty v druhém přednáškovém období. V druhém přednáškovém období pořádá Právníká jednota tyto přednášky:

28. ledna 1932: Dr. A. Miříčka, prof. univ. Karlovy na thema: »Přísaha obviněného v trestním řízení.« (Společně s Čsl. společností pro právo trestní.)

11. února 1932: Dr. Zdeněk Peška, profesor university Komenského v Bratislavě, na thema: »Poznámky k sociálně demokratické osnově (posl. sněmovna 1931, tisk 1491) ústavního zákona o státním občanství.«

18. února 1932: MUDr. František Hájek, profesor university Karlovy v Praze, na thema: »Kdy jest lékař oprávněn přerušiti tět hotenství.« (Společně s Čsl. společností pro právo trestní.)

3. března 1932: s. doc. Dr. František Vážný, odborový rada min. pošt a telegrafů v Praze: »O zastoupení podle obchodního práva.«

10. března 1932: Dr. Alois Žofka, kand. notářství v Praze, na thema: »Několik úvah o řízení nesporném.«

17. března 1932: Dr. Kazimír Čakrt, finanční koncipista v Praze, na thema: »Vývoj teorií soukromého práva a právo poplatkové.«

Přednášky se konají o 18. hod. v právníké fakultě v Praze I., u Čechova mostu. Vstup volný.